

København 21. marts 2023

Takstreform i den kollektive trafik.

Kære Transportudvalg.

Ingeniørforeningen IDA ser en takstreform af den kollektive transport som en stor bidrager til CO₂ reduktioner både på den korte (2025) og den lange bane (2030). IDA foreslår her konkrete løsninger til at mindske klimabelastningen fra transporten, reducere trængsel og øge den bæredygtige mobilitet. Dette forslag er i tråd med den danske regerings mål om at reducere CO₂-udledningen med 70% i 2030 samt kan bidrage til reduktioner i 2025.

Sådan flyttes bilister over i toge og busser.

Simpelt sagt bliver opgaven grundlæggende at flytte bilister over i den kollektive trafik. Det er med erfaringer fra Norge, Sverige og Nordjylland blevet tydeligt, at det på ingen måde er urealistisk at transporten kan bidrage markant til det danske klimamål. Det er særligt bilisterne på de mellemlange afstande, der skal rykkes over i den kollektive transport.

IDA's forslag baserer sig på viden fra 50 eksperter inden for trafik og byplanlægning, rail og grøn teknologi der samarbejdede om at udvikle løsninger til at mindske transportens klimabelastning. Deres vigtigste forslag er at flytte bilister over i den kollektive transport, især på de mellemlange afstande, ved at gennemføre en takstreform, der gør den kollektive trafik prismæssigt konkurrencedygtig på disse afstande.

Prissystemet på længere afstande favoriserer i dag bilen på grund af dyre billetter for kollektiv trafik, mens den kollektive trafiks pris på korte ture betyder, at der på korte ture konkurreres med cyklen. IDA foreslår derfor en takstreform, der giver konkurrencemæssige priser på mellemlange afstande (14-72 km) og dækker et større geografisk område. Væsentligst er, at omkring halvdelen af vejtrafikkens CO₂ udslip stammer fra ture på mellem 14 og 72 kilometer. "Regionale" ture bør derfor være billigere for at skærpe konkurrencen med bilen, mens korte ture bør øges i pris, med mere cykling og øget sundhed til følge. Dette giver samfundsøkonomisk gevinst på klima, sundhed og (lavere) trængsel. Det er dog nødvendigt, at taksterne til de korte ture stadig har en passende rimelig pris for unge, ældre og udsatte grupper.

På den længere bane

Vi skal bevæge os væk fra at tænke et takstsystem bygget op omkring lineære priser pr. km. Til hvor vi får mest klima og dermed - kunder for pengene. IDA anbefaler også en prioritering af køreplanslægningen, så frekvenserne forbedres på de mellemlange afstande til og fra de større byer. IDA foreslår også, at periodekort dækker større geografiske områder og motivere folk med stort transportbehov til at spare penge ved at bruge kollektiv trafik. Endelig anbefaler IDA, at der øges togfrekvensen (antal afgang per time), da dette er vigtigt for at få flere til at rejse kollektivt også i fritiden. En afgang hver 30 minut vil være et godt middel til at få flere til at rejse kollektivt på ture over 10 kilometer i luftlinje, da det er vigtigt at undgå frekvenser dårligere end timesdrift. Det bør gælde hele driftsdøgnet, da mange fritidsrejser sker sent på dagen.

Vi anbefaler altså, at politikerne snarest arbejder for en takstreform for den kollektive trafik og en køreplanlægning med flere afgang. Vi vil meget gerne have lejligheden til at uddybe emnet for Transportudvalget gennem et foretræde, hvor vi kan forklare yderligere og svare på spørgsmål som medlemmerne måtte have i denne forbindelse.

Med venlig hilsen

Ingeniørforeningen IDA